

Aanmercklijke
VOYAGIE
Gedaan door
Wouter Schouten
Naar
OOST-INDIEN
1676.

t' AMSTERDAM By
Jacob van Meurs en Johannes van Someren
Boeckverkoopers in Compagnie
Met Privilegie.

WOUTER SCHOUTENS
OOST-INDISCHE
VOYAGIE;

Verbattende veel voornamte oorballen en ongemeene
vzeemde Geschiedenissen/ bloedige Zee- en Landt-gevechten
tegen de Portugeesen en Makassaren; Belegering/
Bestozning/ en Derovering van veel voornamte
Steden en kasteelen.

MITSGADERS

Een curieuse Beschrijving der voornaemste Landen, Eylan-
den, Koninckrijcken en Steden in Oost-Indien; haer Wetten,
Zeden, Godtsdiensten, Costuymen, Drachten, Dieren,
Vruchten en Planten:

Als oock

Sijn seer gebaerlijke Wederom-Keuse naer 't Vaderlande/
daer in een bysondere harde ontmoetinge met d' Engelsche
Oorloghs-Vloot/ soo in Bergen-Noorwegen/
als in de Noord-Zee.

Vergiert met seer konstige Koopere Platen, soo van de voornaemste
Steden, als andere aenmerckelijke saken; door den
Schrijver in Indien self geteeckent.

AMSTERDAM,

By JACOB MEURS, op de Keyfers-Graft; en JOHANNES VAN
SOMEREN, in de Kalverstraet, 1676. Met Privilegie.

Januarii,
1664.
Groote Rat-
ten.

Sprinckha-
nen.

Mieren, hun
groote me-
nigte,

en grootte.

Korte Be-
schrijvinge
van den Rhi-
noceros.

Seer groote Ratten vindt men oock in Bengalen, en andere Landen van Indten: sy doozgraben de Aerde / ja selfs de Hupsen derboegen van onderen / dat die wel somtijds komen neder te storten; brenghende den Inwoonderen desgelijcks in Planten en Vruchten groote schade aen. De sommige zijn soo groot / dat tegens de Ratten een kansjen durben wagen.

Somtijds worden dese Landen van Indien oock wel van geheele Heerlegers Sprinckhanen besoght / bestozmt / en heftigh bestreden; ja soo / dat alles wordt opgegeten wat op den Velden staet; brenghende groote schaden en duerten in alderhande Lebens-middelen.

De Mieren zijn niet alleen dooz gantsch Indien, maer oock boornamentlijck in den Lande van Bengalen in grooten overbloet. Ick hebbe gesien dat Wandden / Muren en Gebels der Wooningen / die van Kilaep gemaecht waren / het meerendeel dooz de Mieren waren opgegeten: sy vernielen aldus veel Hupsen en Wooningen / die dan voort neder komen te storten. Sy zijn te veelvuldiger dooz de veelheyt der Pithagoristen, die Bengalen bewoonen / ende niets dooden dat leven ontfangen heeft. De Schepen zijn oock niet vry van dit schadelijck Ongedierte: wy stelden gemenelijck in de Cajuyt de Caessel met sijn vier stijlen om laegh in kleyne Water-backen / die wy vol water deden / op datse niet langhs de selve soude komen op te klimmen / en ons de Maeltijdt steuren; want dan verdrinken sy in het water: dus doen oock de Moren en Christenen met haer Kisten / Koffers / Tresoren en Caessels te Lande / by aldien niet haer Boecken / Klederen / Spijs / etc. dooz veel dupsent Mieren willen bestozmt en aengetast zijn / daer van sy haer anders heel vaerdigh meester weten te maechen: sy konnen gezwinnt een heel Broodt upthollen / en tot boorsieninge hare Winter en Hooren-Schuren verbullen / en vaerdigh in hun Miere-nest slepen het geen hun gadingh is. De sommige zijn oock seer groot; want op sommige plaetsen worden Mieren gebonden / die wel een binger langh zijn / sel bijten / en groote schaden aen Bomen / Krupden en Planten doen.

Niet alleen in de Koninckrijcken Patant, Queda, Perach, en op Groot Java, maer oock in veel andere Landen van Indien, en wel boornamentlijck in Bengalen, wordt het Dier Rhinoceros / soo in het Griekhs / en by ons den Rhinoster / of Neus-hoorn genoemt / gebonden; doch heb ick de selve niet in Bengalen, maer doodt / en na 't leven opgebult / aen de Caep de Bone Esperance gesien. Dit Dier / by de Portugesen Abada genoemt / is niet wel lebendigh te bekomen van wegens des selfs sterckte / en groot gewelt. Het schijnt sijn naem te krijgen van Een-hoorn / dien het Beest op sijn Neus draeght: De sommige hebben gemeent dat dit den rechten Een-hoorn was / die by soo vele naeukeurige Ondersoeckers vruchteloos is gesocht geweest; doch meen ick d'oprechte Hoornen des Een-hoorens veel grooter / langer / en van een geheel andere forme als die van den Neus-hoorn elders te hebben gesien: onder dies wil ick seer gaerne mijn gevoelen onder dat aen den bescheydenen Leser stellen.

Den Rhinoceros is in grootte en sterckte by na den Elefant gelijk; doch hy valt korter van Beenen / waer dooz hy soo lijbigh niet en schijnt te wesen. Hy heeft byna een Derckens muyl / maer wat spitsser; sijn Hoorn groept

groept boven op de Neus-gaten upt / die onder byp dick / en scherp na bo-
 ven opgaende wordt bebonden : vertoont sich doozgaens bypachtigh Januarii,
1664.
 groen / maer niet geheel zwart / gelijk sommige / doch verkeerdelijk /
 hebben geschreven. Die graew is / of na de witte kant helt / wordt duurst
 verkocht: want selfs wordt desen Hoozn in Indien seer geacht. Men siet
 oock noch een Hoorentje / maer wat klepnder / op de Neushoozn schost /
 recht boven de hoozste beenen ; sijn Hupt vertoont sich oneffen / geschrom-
 pelt / en als met Schilden gewapent / is doncker aschberwigh van koleur /
 gantsch kael / en soo hart dat niet wel met een Sabel is dooz te klooven ;
 desselfs Hoozn / Hupt / Tandden / het Vleesch / Bloedt / Klauwen / ja selfs
 den Dreck / beschryben de sommige heerlijcke Tegengiften in beelderhande
 Fenijnen te wesen. Men seydt dat dese Dieren geweldige Vpanden van
 de Elefanten zyn ; dat sy den Neushoozn wel scherp tegens de steenen
 weten te slijpen / om den Elefant daer mede van onder den bypck / daer hy
 weeckst is / op te toznen / schietende hem aldus met een ren baerdigh tus-
 schen de beenen in ; doch den Rhinoceros dit mislukkende / slaet hem den
 Elefant met den Snuyt ter neder / vertreedt en verscheurt hem met de tan-
 den. De Bengaelders en breezen soo seer den Rhinoceros niet als wel den
 Tijger / om dat den laetsten veel boosaerdiger als den eersten wordt bebou-
 den : want hy sal niet lichtelijck iemandt aenranden / soo hy niet selfs eerst
 aengerant wort ; dan stelt hem dit Dier seer wreet en verbaerlijck aen / knozt
 als de Barckens / en bonst boomen / en wat hem schijnt te bejegenen / met een
 groot gewelt ter aerden ; oock segt men / en 't is waerschijnelijck / dat sy haer
 veel in de wilde Boffchagien langhs de Rivieren van Pipely ende de Ganges
 onthouden : want de lage woest-leggende Landen aldaer de rechte winc-
 helen en schuyplplaetsen booz soodanige wilde Beesten schijnen te wesen.

Gelijck als in verscheydene andere Landen van India veele wreede Tij-
 gers en Lupaerden worden gebonden ; soo onthouden haer die oock me-
 nighbuldigh in de wilde Boffchagien / en booznamentlijck in de noch onbe-
 bouwde Beneden-Landen van Bengalen , daer wy / selfs aen de Ingeset-
 tenen / konden bemercken / met wat schrick en breeze der selver lage / doch
 anghstballige Wildernissen van haer bewandelt en aengedaen wierden.
 Wy gedenckt noch hoe dat wy eens in den avondstondt / by Maenlicht
 weder / dooz een van dese wilde Boffchagien / welke plaets om de veelheyt
 der Tijgers het Tijgeren-bosch wierd genoemt / een Heydens Doorp opsoch-
 ten / en daer gekomen / en 't noodighst uytgerecht zijnde / in 't afscheyt ne-
 men van de Indianen wel yberigh wierden gewaerschouwt op onse hoede
 te willen zyn / dewyl niemant van haer by avondt / of in der nacht dooz dese
 Wildernis / wegens de veelheyt der Tijgers / die sich daer onthielden /
 doozst passeeren / en waer van selfs haer Doorp als dan niet bepligh en was.
 Wy namen in danck de goede bemaningh en waerschouwingh van dese
 Heydenen aen / en gingen andermael achter malkander / dewyl geen toe-
 padt bonden / dooz de Wildernis heen ; waren maer 5 a 6 Persoonen
 sterck / en maecten / om dese Monsters af te schrieken / een groot geraes ;
 doch onse Quartier-meester heel qualijck ter gangh de achterste zijnde / en
 dickmaels / ongetwijffelt dooz breez / omsiende / verneemt dicht achter hem
 een seer grooten Hondt / welck Beest al hijgende en al swetende kozt op de

Tijgers en
Lupaerden.